

บทที่ 3

การสร้างตัวประมวลผลภาษาสอบถามภาษาไทย

ภาษาสอบถามเป็นภาษาระดับสูงประเภทหนึ่ง แต่การที่เราไม่เรียกว่าตัวแปลภาษาสอบถาม เพราะว่าคำสั่งในภาษาสอบถามไม่ได้ถูกแปลเป็นภาษาระดับต่ำหรือภาษาใด ๆ ทั้งสิ้น คำสั่งจะถูกวิเคราะห์และทำงานตามคำสั่งนั้นๆ ทั้งนี้ ดังนั้นเราจึงเรียกว่าตัวประมวลผลภาษาสอบถามภาษาไทย(Thai Query Language Processor)

ในบทนี้จะกล่าวถึง รายละเอียดในการสร้างตัวประมวลผลภาษาสอบถามภาษาไทย โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดในการออกแบบส่วนต่าง ๆ ของตัวประมวลผล อันได้แก่ หน่วยวิเคราะห์คำ(Lexical Analyzer or Scanner) หน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์(Syntax Analyzer or Parser) หน่วยเตรียมการทำงานและหน่วยปฏิบัติตามคำสั่ง

3.1 บทนำ

ถึงแม้หน่วยประมวลผลภาษาสอบถามจะถูกแบ่งออกเป็นหลายหน่วย แต่ลำดับในการทำงานก็ไม่ได้เรียงลำดับเป็นขั้น ๆ ผ่านไปตามแต่ละหน่วย แต่ทั้งนี้ การแบ่งออกเป็นหน่วยย่อยๆ ก็เพื่อประโยชน์ในการแบ่งแยกหน้าที่การทำงานซึ่งแตกต่างกันออกจากกัน ำให้เด่นชัด เพื่อความสะดวกในการออกแบบและการวิเคราะห์การทำงานของโปรแกรม ตัวอย่างเช่นระหว่างหน่วยวิเคราะห์คำกับหน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์นั้น สำหรับในวิทยานิพนธ์นี้นั้น หน่วยวิเคราะห์คำไม่ได้ทำการวิเคราะห์คำจนหมดทั้งคำสั่งแล้วจึงส่งผ่านผลลัพธ์ไปยังหน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์ แต่หน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์จะทำงานไปพร้อมกับหน่วยวิเคราะห์คำ โดยเวลาใดที่ต้องการรู้ชนิดของคำก็จะเรียกหน่วยวิเคราะห์คำให้วิเคราะห์ให้

ตัวประมวลผลภาษาสอบถามแบ่งออกเป็นหน่วยย่อยดังนี้

1. หน่วยวิเคราะห์คำ (Lexical Analyzer or Scanner)

เนื่องจากคำสั่งสอบถามแบ่งเป็น 2 ชนิด ดังนั้นหน่วยวิเคราะห์คำสำหรับคำสั่ง 2 ชนิดนี้ก็แยกจากกันด้วย หน่วยวิเคราะห์คำทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำในประโยคว่าเป็นคำชนิดไหน แล้วแปลงให้อยู่ในรูปของรหัสหรือกลุ่มตัวอักษรที่เหมาะสมกับการทำงานของหน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์ เราเรียกรหัสหรือกลุ่มตัวอักษรนี้ว่า โทเคน (Token)

2. หน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์ (Syntax Analyzer or

Parser) หรืออาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า หน่วยวิเคราะห์ประโยค แบ่งเป็นสองตัว เช่นเดียวกับหน่วยวิเคราะห์คำ หน่วยนี้ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ประโยค ว่าถูกต้องตามไวยากรณ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยการวิเคราะห์นั้นจะใช้โทเคนเป็นข้อมูลนำเข้า หน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์ของประโยคคำสั่งชนิดกึ่งภาษาไทยธรรมชาติ นั้น มีความซับซ้อนกว่าของประโยคคำสั่งชนิดไวยากรณ์อิสระจากเนื้อหา ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ประโยคชนิดกึ่งภาษาไทยธรรมชาติจะอยู่ในรูปของ คำสั่งชนิดไวยากรณ์อิสระจากเนื้อหา ซึ่งจะส่งต่อไปยังหน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์ของประโยคชนิดไวยากรณ์อิสระจากเนื้อหาอีกทีหนึ่ง

3. หน่วยเตรียมการทำงาน (Execution Preparation

Module) เมื่อหน่วยวิเคราะห์วากยสัมพันธ์วิเคราะห์จนรู้ว่าเป็นคำสั่งอะไร ให้ทำอะไรบ้าง ก็จะจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมในการทำงานให้เหมาะกับการทำงานตามคำสั่งนั้นๆ เช่นการจัดค่าพารามิเตอร์หรือตัวแปรต่างๆ สำหรับในวิทยาพจน์นี้ เนื่องจากงานของหน่วยนี้ไม่มากนัก เวลาสร้างตัวประมวลผลจึงไม่ได้แยกหน่วยนี้ออกมาจากหน่วยปฏิบัติการตามคำสั่ง

4. หน่วยปฏิบัติการตามคำสั่ง (Command Execution

Module) ทำหน้าที่ในการทำงานตามคำสั่งแต่ละคำสั่ง

5. หน่วยจัดการอุปกรณ์รับและส่งข้อมูล (Input & Output

Manager) ทำหน้าที่เกี่ยวกับการแสดงข้อมูลออกทางจอภาพ เครื่องพิมพ์หรือรับ

ข้อมูลเข้าทางแป้นพิมพ์ รวมถึงการรับข้อมูลทางจอภาพในแบบเต็มจอ (Full Screen Editing)

6. หน่วยจัดการฐานข้อมูล(Data Base Manager) ทำหน้าที่ในการจัดการงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแฟ้มข้อมูล เช่น การสร้างแฟ้ม การเปิดแฟ้ม การค้นข้อมูล การเขียนข้อมูลลงแฟ้ม เป็นต้น หน้าที่นี้ทำโดยโปรแกรมสำเร็จรูป (Btrieve)

3.2 หน่วยวิเคราะห์คำ

3.2.1 หน่วยวิเคราะห์คำสำหรับคำสั่งชนิดไวยากรณ์

อิสระจากเนื้อหา (Scanner of Context Free Grammar Command)

หน่วยนี้จะวิเคราะห์ว่าคำในคำสั่งเป็นคำชนิดต่างๆ ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ

2.3 ในบทที่ 2 หรืออัม

การค้นหาคำสำคัญ

โปรแกรมวิเคราะห์คำ ทำหน้าที่ในการค้นหาคำสำคัญโดยการค้นจากตารางคำสำคัญ 1 แถวประกอบด้วยช่อง 2 ช่อง ช่องแรกคือตัวชี้ไปยังที่อยู่ของของคำสำคัญนั้นๆ (Keyword Pointer) ช่องที่สองคือ รหัสที่แทนโทคเคนของคำสำคัญนั้นๆ วิธีการค้นนั้นจะใช้ แบบอินเด็กซ์เคเวนเชี่ยล(ISAM) ดังนั้นจึงต้องจัดกลุ่มคำสำคัญให้คำสำคัญที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น คำว่า 'เลิก', 'เพิ่ม', 'เปิดแฟ้ม' จะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และ จะต้องมีการวางดัชนีบอกเลขที่แถวเริ่มต้นของคำในกลุ่มตัวอักษรนั้น เช่นสมมุติให้คำที่ขึ้นต้นด้วย 'เ' เริ่มจากแถวที่ 1 ในตารางคำสำคัญ ดังนั้นเลขที่แถวในตารางดัชนีของกลุ่มคำสำคัญที่ขึ้นต้นด้วย 'เ' จะมีค่า 1 เราแสดงรายละเอียดของตารางทั้งสองได้ดังต่อไปนี้

เครื่องหมายที่ใช้

- * ที่อยู่หน้าคำสำคัญเป็นการบอกว่าตารางใน ๗. ช่องนั้น ไม่ได้เก็บคำสำคัญเอาไว้โดยตรง แต่เก็บที่อยู่ของคำนั้นเอาไว้แทน

แถวที่	ที่อยู่ของคำสำคัญ	ทิศเคน
1	* เลิก	70
2	* เพิ่ม	74
3	* เปิดแฟ้ม	72
4	* แก้อิโฆ	76
5	* แก้อัฒฉิด	76
6	* แสดงโครงสร้าง	73

อักขระ เริ่มต้น	เลขที่แถวของกลุ่ม
เ	1
แ	4

ตารางดัชนี

ตารางคำสำคัญ

รูปที่ 3.1 ตารางคำสำคัญและตารางดัชนีบอก เลขที่แถวเริ่มต้นของกลุ่ม

โปรแกรมสแกนเนอร์ซึ่งใช้ตารางคำสำคัญนี้คือโปรแกรมย่อยชื่อ `stoke` ขึ้นตอนในการค้นเริ่มต้นโดยการนำตัวอักขระตัวแรกของคำ ที่ต้องการนำไปเปรียบเทียบกับคำในตารางไปเปรียบเทียบกับอักขระในตารางดัชนี แล้วนำค่าแถวที่ได้ไปดึงคำสำคัญที่เริ่มต้นด้วยอักขระตัวนั้นเปรียบเทียบกับคำที่ต้องการค้นไปทีละคำจนกว่าจะพบ เนื่องจาก `stoke` ถูกเขียนขึ้นด้วยภาษาซี(C language) ดังนั้นตารางคำสำคัญและตารางดัชนีในภาษาซีเป็นดังนี้คือ

```

struct tok_rec {
    char *keyword;    /*ที่อยู่ของคำสำคัญ*/
    char token;      /*โทคเคน*/
} tok_tab[];
struct tok_rec *tokp;

```

โปรแกรมที่ 3.1 ตารางคำสำคัญเมื่อกำหนดโดยภาษาซี

```

struct commkey {
    char commch;      /*อักขระตัวแรกของคำสำคัญ*/
    int commadd;     /*เลขที่แถวในตารางคำสำคัญ*/
}
struct commkey *commp;

```

โปรแกรมที่ 3.2 ตารางดัชนีเมื่อกำหนดโดยภาษาซี

ศูนย์วิทยะพัชระ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การค้นชื่อเขตข้อมูล

ในการค้นว่าค่าในคำสั่ง เป็นชื่อเขตข้อมูลหรือหรือไม่นั้น ทำโดยการนำค่านั้นไปเปรียบเทียบกับชื่อเขตข้อมูลในตารางโครงสร้างของแฟ้มข้อมูล ตารางโครงสร้างเมื่ออยู่รูปของภาษาซีเป็นดังนี้คือ

```

struct fstru {
    char fnum[4]; /* เลขที่เขตข้อมูล */
    char fname[16]; /* ชื่อเขตข้อมูล */
    char ftyp[2]; /* ชนิดของเขตข้อมูล */
    char flen[4]; /* ความยาวของเขตข้อมูลในเชิงตัวอักษร */
    char fdec[2]; /* ทศนิยม */
    int fln; /* ความยาวของเขตข้อมูลในเชิงตัวเลข */
    int fdc; /* ทศนิยมในเชิงตัวเลข */
    char *fcp; /* ที่อยู่ของเขตข้อมูล */
    double fval; /* ค่าของเขตข้อมูล ในกรณีเขตข้อมูลชนิดตัวเลข */
} fsttab[24]; /* ตารางนี้มีสมาชิกได้ 24 แถว */

```

โปรแกรมที่ 3.3 ตารางโครงสร้างของแฟ้มข้อมูลซึ่งกำหนดโดยภาษาซี

หน่วยวิเคราะห์คำสำหรับนิพจน์

เนื่องจากนิพจน์มีไวยากรณ์ที่ซับซ้อนกว่า หน่วยอื่นๆของคำสั่ง และประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบหลายประเภท อันได้แก่ ชื่อเขตข้อมูล ค่าคงที่ตัวเลข ค่าคงที่ข้อความ เครื่องหมายดำเนินการ และวงเล็บ ดังนั้นจึงแยกหน่วยวิเคราะห์คำสำหรับนิพจน์ออกจากหน่วยวิเคราะห์คำของคำสั่งอื่นๆ หน่วยวิเคราะห์คำของนิพจน์คือโปรแกรมย่อยชื่อ `get_token`

ผลลัพธ์ที่เกิดจากพาสเซอร์ของนิพจน์ (Output from Expression Parser)

จากนิพจน์รูปแบบปกติที่ผู้ใช้งานพิมพ์เข้าสู่เครื่อง พาสเซอร์จะทำให้ อยู่ในรูปของ โปลิสโนเตชัน (Polish Notation) และตัวถูกกระทำจะเปลี่ยนให้อยู่ในรูปของโทคเคน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นิพจน์รูปปกติ = อายุ มากกว่า 20 และ ชื่อ = 'ก'

สมมติว่า ชื่อ คือเขตข้อมูลซึ่งมีเลขที่ของเขตข้อมูลเป็น 1 และอายุ มีเลขที่เป็น 4 ดังนั้นจะได้

โปลิสโนเตชัน = F04 I01 > F01 I02 = &

โดยที่โทคเคน F04 หมายถึง อายุ

I01 หมายถึง 20

> หมายถึง มากกว่า

F01 หมายถึง ชื่อ

I02 หมายถึง 'ก'

& หมายถึง และ

ตารางเก็บค่าคงที่

ตัวถูกกระทำมีอยู่สองชนิดใหญ่ๆ คือเซตข้อมูลและค่าคงที่ จากโพลีโนเมียล เดชันจะเห็นได้ว่าค่าคงที่จะถูกเปลี่ยนให้อยู่ในรูปของโทเคน In โดย n คือเลขจำนวนเต็มสองหลัก ไม่ได้มีการเก็บค่าของมันเอาไว้ในโพลีโนเมียล เดชันด้วยสแกนเนอร์จะนำค่าของค่าคงที่ไปเก็บเอาไว้ในตารางค่าคงที่ ในการนำค่าของค่าคงที่ไปใช้นั้น จะใช้ลำดับที่ของค่าคงที่เป็นดัชนีในการค้นค่าจากตาราง ตารางค่าคงที่มีรายละเอียดดังนี้

- เลขที่ของค่าคงที่นั้น
- ชนิดข้อมูลของค่าคงที่
- ที่อยู่ของค่าคงที่ กรณีค่าคงที่ข้อความนี้จะชี้ไปยังที่เก็บข้อความ
- ค่าทางตัวเลขของค่าคงที่ กรณีค่าคงที่เป็นชนิดตัวเลข

เลขที่	ชนิด	ที่อยู่ของข้อความ	ค่าของค่าคงที่
--------	------	-------------------	----------------

รูปที่ 3.2 ตารางค่าคงที่

ตารางค่าคงที่เมื่อกำหนดโดยภาษาซี เป็นดังนี้คือ

```
struct id_rec {
    char id_no[3]; /*เลขที่ของค่าคงที่*/
    char id_dtyp; /*ชนิดข้อมูลของค่าคงที่*/
    char *id_add; /*ที่อยู่ของค่าคงที่ข้อความ ชี้ไปที่ id_buff*/
    double id*_val; /*ค่าของค่าคงที่ตัวเลข*/
} id_tab[50]; /*เก็บค่าคงที่ได้เพียง 50 ตัว */
struct id_rec *idp;
char id_buff[1024];
```

โปรแกรมที่ 3.4 การกำหนดตารางค่าคงที่โดยภาษาซี

บัฟเฟอร์สำหรับเก็บค่าคงที่ข้อความ

เนื่องจากข้อความมีความยาวไม่แน่นอน ดังนั้นจึงเก็บเฉพาะที่อยู่ของ มันเอาไว้ในตารางค่าคงที่ ส่วนข้อความจะนำไปเก็บไว้ในบัฟเฟอร์ชื่อ `id_buff` ซึ่งมีขนาด 1024 ตัวอักษร ดังนั้นความยาวรวมของข้อความทุกข้อความจะไม่ เกินค่านี้ ถ้าหากต้องการเก็บให้ได้มากกว่านี้และไม่ต้องจองที่เอาไว้ก่อน สามารถ ทำได้โดยการขอเนื้อที่ในหน่วยความจำแบบพลวัต (Dynamic Allocation)

โทคเคนของคำสั่ง

คำสั่งแต่ละคำสั่งลดจนตัวดำเนินการจะถูกเปลี่ยนให้อยู่ในรูปของ โทคเคนดังนี้

คำสั่ง	โทคเคน	คำสั่ง	โทคเคน
เลิก, เลิกทำงาน	70	สำเนา, สำเนาไป	79
สร้าง, สร้างเพิ่ม	71	ทำรายงาน, รายงาน	80
เปิดเพิ่ม, ไขเพิ่ม	72	ไป	81
โครงสร้าง, แสดงโครงสร้าง	73	ปิดเพิ่ม	82
เพิ่ม, ใสข้อมูล	74	ปรากฏ	83
!แสดง	75	ลบจอ, ล้างจอ	84
แก้ไข	76	ช่วยด้วย	86
ลบ	77	ถัดไป, ถัด	102
ลบเพิ่ม	78	สำหรับ	104

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงค่าโทคเคนของคำสั่ง

ตัวดำเนินการ	โทศเลข	ตัวดำเนินการ	โทศเลข
ไม่, NOT	33	NEG	46
และ, AND	34	^, **	41
หรือ, OR	35	น้อยกว่า, <	60
\$	36	เท่ากับ, เท่ากับ, =	61
*	42	มากกว่า, >	62
+	43	ไม่เท่ากัน, !=, <>	63
-	45	<=	64
/	47	>=	65

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงค่าโทศเลขของตัวดำเนินการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.2 หน่วยวิเคราะห์คำสำหรับคำสั่งชนิดกึ่งภาษาไทยธรรมชาติ

หน่วยนี้ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ว่าเป็นคำชนิดไหน ในคำประเภทต่างๆที่ใช้ในคำสั่งชนิดนี้ นอกจากคำเฉพาะแล้ว คำประเภทอื่น ๆ นั้นหน่วยวิเคราะห์คำของคำเหล่านั้นคือ stoke ซึ่งเป็นโปรแกรมเดียวกับที่ใช้หาคำสำคัญ

โทศเคนของซึ่งแทนชนิดของคำ

<u>คำชนิด</u>	<u>โทศเคน</u>
คำเชื่อมชนิดที่ 1	122
คำสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง	123
คำกริยากรรมชนิดที่ 1	124
คำสรรพนามใช้ถาม	125

ตารางบันทึกตำแหน่งของคำเฉพาะ

โปรแกรมย่อยที่ทำหน้าที่ในการค้นหาคำเฉพาะ ในประโยคคำสั่งคือ sdatval เมื่อ sdatval รู้ว่ามีคำเฉพาะอยู่ ณ ตำแหน่งไหนบ้างก็จะบันทึกชนิด ตำแหน่งเริ่มต้น และ ตำแหน่งสิ้นสุดของคำเฉพาะไว้ในตารางบันทึกตำแหน่ง รายละเอียดของตารางนี้เป็นดังนี้คือ

```
struct datt {
    char dtyp; /*ชนิดของคำเฉพาะ(Data value typ*/
    char *dst; /*เก็บตำแหน่งเริ่มต้น*/
    char *dend; /*ตำแหน่งสิ้นสุด*/
}
```

ชนิดของคำเฉพาะ	ตำแหน่งเริ่มต้น	ตำแหน่งสิ้นสุด
----------------	-----------------	----------------

รูปที่ 3.3 ตารางบันทึกตำแหน่งของคำเฉพาะ

ตารางบันทึกตำแหน่งของเขตข้อมูล

โปรแกรมย่อย fldscan ทำหน้าที่ในการค้นหาชื่อเขตข้อมูลในประโยคคำสั่งชนิดกึ่งภาษาธรรมชาติ เมื่อพบก็จะบันทึกชนิด ตำแหน่งเริ่มต้นและสิ้นสุด (ตำแหน่งในคำสั่ง) และที่อยู่ของชื่อเขตข้อมูลในตารางโครงสร้างแฟ้มข้อมูล เอาไว้ในตารางบันทึกตำแหน่งของเขตข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

```

struct fldt {
    char ft;           /*ชนิดของเขตข้อมูล*/
    char *fst;        /*เก็บตำแหน่งเริ่มต้น*/
    char *fend;       /*ตำแหน่งสิ้นสุด*/
    char *fp;         /*ที่อยู่ของชื่อเขตข้อมูลในตารางโครงสร้าง*/
}

```

ชนิด	ตำแหน่งเริ่ม	ตำแหน่งสิ้นสุด	ที่อยู่ของชื่อในตารางโครงสร้างแฟ้ม
------	--------------	----------------	------------------------------------

รูปที่ 3.4 ตารางบันทึกตำแหน่งของเขตข้อมูล

3.3 พาสเซอร์ (Parser)

3.3.1 พาสเซอร์ของคำสั่งชนิดไวยากรณ์อิสระจากเนื้อหา

พาสเซอร์ทำหน้าที่ในการตรวจสอบคำสั่งว่าถูกต้องตามไวยากรณ์หรือไม่ คือจะวิเคราะห์ว่าใช้คำซึ่งถูกเปลี่ยนให้อยู่ในรูปของโทคเคนแล้ว และการวางตำแหน่งของคำถูกต้องหรือไม่ การที่พาสเซอร์รู้ว่าถูกต้องหรือไม่ก็เพราะอาศัยข้อกำหนดทางไวยากรณ์ของคำสั่งนั้นๆ

ไวยากรณ์ (Grammar) มีส่วนประกอบ 4 ส่วนคือ

1. เทอร์มินอล (Terminals) คือกลุ่มของตัวอักษรหรือ

โทคนั้นที่แบ่งแยกต่อไปไม่ได้อีกแล้ว เช่นค่าสำคัญ สัญลักษณ์ที่แทนตัวดำเนินการ เมื่อดูจากกฎในไวยากรณ์ คือกลุ่มตัวอักษรที่อยู่แต่ทางขวามือของกฎเพียงอย่างเดียว จะไม่อยู่ทางซ้ายมือของกฎเลย

2. นอนเทอร์มินอล (Nonterminals) คือกลุ่มของโทคนั้นที่ยังแบ่งแยกย่อยต่อไปได้อีก ส่วนย่อยเหล่านั้นอาจเป็นนอนเทอร์มินอลหรือเทอร์มินอลก็ได้ ถ้าดูจากกฎก็หน่วยที่จะต้องอยู่ทางขวามือของกฎอย่างน้อยหนึ่งกฎ

3. สัญลักษณ์เริ่มต้น (Start Symbol) คือ นอนเทอร์มินอลที่ถูกเลือกเป็นตัวแรกสุดที่จะพิจารณาปริมาณที่ย่อยลงไปอีก

4. กฎที่ใช้เปลี่ยนแปลง (Production or Rewriting Rules) คือกฎที่ใช้กำหนดว่านอนเทอร์มินอลจะประกอบด้วยนอนเทอร์มินอลหรือเทอร์มินอลอะไรบ้าง กฎทุกกฎจะประกอบด้วย นอนเทอร์มินอลอยู่ทางซ้ายมือ ตามด้วยลูกศร และทางขวามือประกอบด้วยเทอร์มินอลหรือนอนเทอร์มินอล

ตัวอย่างของไวยากรณ์ เช่น

1. EXPRESS	--> TERM EXPRESSES
2. EXPRESSES	--> ASOP TERM EXPRESSES
	--> null
3. TERM	--> FACTOR TERMS
4. TERMS	--> MDOP FACTOR TERMS
	--> null
5. FACTOR	--> '(' EXPRESS ')'
	--> OPERAND
6. ASOP	--> '+'
	--> '-'
7. MDOP	--> '*'
	--> 'div'

ในตัวอย่างเป็นไวยากรณ์ของนิพจน์(Expression) ในไวยากรณ์หนึ่ง
ไวยากรณ์จะประกอบขึ้นด้วยกฎหลายกฎ

การตรวจสอบไวยากรณ์หรือที่เรียกว่าการพาส(Parse)สามารถทำได้
หลายวิธี โดยจะใช้วิธีไหนได้บ้างนั้น ขึ้นอยู่กับชนิดของไวยากรณ์ที่เราสร้างให้กับ
พาส เชอร์ด้วย วิธีการพาสที่แพร่หลายได้แก่วิธีการตรวจสอบจากบนลงล่าง (Top-
down Parsing) โดยปกติแล้วจะมีการย้อนกลับไปตรวจสอบใหม่(Backtrack)
เพราะหลังจากที่ได้เลือกกฎในไวยากรณ์ได้และทำการตรวจสอบปรากฏผลว่ากฎที่
เลือกไม่เหมาะกับประโยคที่นำมาตรวจสอบ จึงต้องย้อนกลับมาเลือกกฎใหม่
ถ้าหากไม่สามารถเลือกกฎที่เหมาะสมได้เลย แสดงว่าประโยคที่นำมาตรวจนั้นไม่
ถูกต้อง

การย้อนกลับไปตรวจสอบใหม่ทำให้การทำงานช้าและยุ่งยาก จึงได้มี
ผู้คิดไวยากรณ์แบบแอลแอลวัน(LL(1) Grammar) ซึ่งไม่ต้องมีการย้อนกลับมา
ตรวจสอบใหม่ ในทางเลือกสองทางของกฎ พาส เชอร์ของไวยากรณ์แบบนี้สามารถ
เลือกกฎได้ถูกต้องโดยการตรวจสอบเทอร์มินอลตัวต่อไปว่าเหมาะที่จะเลือกใช้กฎ
ไหน คุณสมบัติของไวยากรณ์แบบแอลแอลวันเป็นดังนี้คือ

- ในกรณีที่มันอน เทอร์มินอลเดียวกันปรากฏอยู่ทางซ้ายมือ
ของกฎมากกว่าหนึ่งกฎ ส่วนที่อยู่ทางขวามือของกฎเหล่านั้นจะต้องขึ้นต้นด้วยเทอร์มิ
นอลคนละตัวกันหรือมันอน เทอร์มินอลที่อ้างไปถึง เทอร์มินอลคนละตัวกัน

ตัวอย่างไวยากรณ์ของคำสั่งที่มีไวยากรณ์แบบแอลแอลวัน

เครื่องหมายที่ใช้

{...}	โทเคเคนหรือสัญลักษณ์ที่ใช้ตรวจสอบล่วงหน้า(Look Ahead Symbol)
'...'	คำสั่งสำคัญ เวลาส่งเข้าพาส เชอร์จะอยู่ในรูปของโทเคเคน แต่เพื่อความสะดวกในการอ่าน จึงเขียนรูปเต็ม
null	หมายถึงไม่มีอักขระ หรือโทเคเคนใดๆ

1. <คำสั่ง!แสดง>	-->	'!แสดง' <แสดง2>	{ '!แสดง' }
2. <แสดง2>	-->	<แสดง3><แสดง4>	{ 'ถัด' }
	-->	<แสดง5><แสดง6>	{ 'สำหรับ' }
	-->	null	{ null string }
3. <แสดง3>	-->	'ถัด' <เลข>	{ 'ถัด' }
4. <แสดง4>	-->	'สำหรับ' <นิพจน์>	{ 'สำหรับ' }
	-->	null	{ null string }
5. <แสดง5>	-->	'สำหรับ' <นิพจน์>	{ 'สำหรับ' }
6. <แสดง6>	-->	'ถัด' <เลข>	{ 'ถัด' }
	-->	null	{ null string }

สมมุติว่า ผู้ออกคำสั่งได้ออกคำสั่งดังนี้

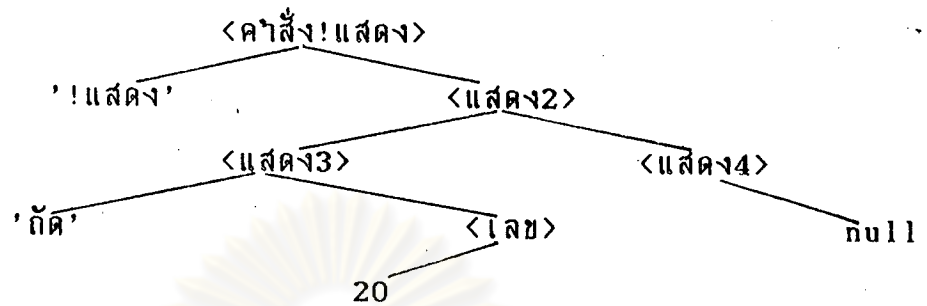
!แสดง ถัด 20

พาสเชอร์ของคำสั่ง!แสดง จะทำงานเป็นไปตามลำดับดังนี้คือ

1. เมื่อพาสเชอร์หลัก(Main Parser)เรียก stoke และได้โทเคนของ '!แสดง' ก็จะส่งการทำงานต่อไปยัง พาสเชอร์<คำสั่ง!แสดง>
2. พาสเชอร์<คำสั่ง!แสดง> เรียกต่อไปยังพาสเชอร์<แสดง2>
3. พาสเชอร์<แสดง2> เรียก stoke ได้โทเคนตัวต่อไปคือ 'ถัด' ดังนั้น จึงเรียกพาสเชอร์<แสดง3> ซึ่งทำหน้าที่จัดการเกี่ยวกับ 'ถัด' จากนั้น พาสเชอร์<แสดง2>เรียก พาสเชอร์<แสดง4>

การพาสดังที่ยกมาเป็นตัวอย่างคือการสร้างพาสทรี (Parse Tree) ของคำสั่งนั้นนั่นเอง พาสทรีที่ได้เป็นดังนี้คือ

รูปที่ 3.5 พาสทรีของคำสั่ง !แสดง กัด 20

ในระหว่างการพาสแต่ละขั้นตอนถ้าเกิดความผิดพลาด(คำสั่งไม่เป็นไปตามไวยากรณ์)ขึ้น พาสเซอร์จะทำให้(Set)ค่าของแฟล็กข้อผิดพลาด (Error Flag) ให้มีค่าตามประเภท ของความผิดพลาดนั้น

การที่เรียกไวยากรณ์แบบนี้ว่าแอลแอลวัน ก็เพราะการพาสทำจากซ้ายไปขวา(Left to Right = แอลตัวแรก) และเลือกกฎที่เหมาะสมโดยการตรวจสอบโทเคน(เทอร์มินอล)ตัวซ้ายสุด(Leftmost = แอลตัวที่สอง)

ไวยากรณ์ของภาษาสอบถามภาษาไทยชนิดไวยากรณ์อิสระจากเนื้อหาที่แสดงไว้ในภาคผนวกในรูปแบบทวากยสัมพันธ์ และรูปแบบแบคคัส-นอร์(BNF)

ถ้าหากเป็นตัวแปลภาษา(Compiler)แล้วขั้นตอนหนึ่งที่จะขาดไปไม่ได้ก็คือการแปลจากภาษาสูงไปเป็นภาษาคำ วิธีการในการสร้างภาษาคำในขั้นตอนเดียวกับการวิเคราะห์ทวากยสัมพันธ์(การพาส) ในเรื่องการแปลภาษาจะเรียกว่าการแปลโดยอาศัยทวากยสัมพันธ์ (Syntax-directed Translation) แต่เนื่องจากเป็นภาษาสอบถามจึงไม่มีการแปลไปเป็นภาษาระดับต่ำ เพียงแต่มีการจัดรูปแบบคำสั่งเสียใหม่ หรือการจัดเตรียมการทำงาน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดได้แก่การพาสนิพจน์ โดยโปรแกรมชื่อ exp_par ในขณะที่พาสนิพจน์ไปด้วยนั้น ก็จะมีการเรียกโปรแกรมชื่อ code ทำหน้าที่ในการเปลี่ยนนิพจน์ให้อยู่ในรูปแบบทวิสินเดชันไปด้วย

3.3.2 โครงสร้างข้อมูล(Data Structure)ที่ใช้สำหรับ

พาสเชอร์ของคำสั่งชนิดไวยากรณ์อิสระจากเนื้อหา

โครงสร้างข้อมูลหมายถึงตาราง หรือสแตค(Stack)หรือบัฟเฟอร์ต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการทำงานของพาสเชอร์ มีดังต่อไปนี้คือ

สแตคสำหรับตัวดำเนินการ (Operator Stack)

เมื่อพาสเชอร์ของนิพจน์ พาสไปพบตัวดำเนินการก็จะเก็บ (Push) ตัวดำเนินการเอาไว้ในสแตคนี้ เมื่อถึงขั้นตอนที่เหมาะสมก็จะดึง(Pop) ออกมาจากสแตคเพื่อนำไปสร้างโพลิสโนเตชัน การเก็บหรือดึงตัวดำเนินการเป็นไปตามไวยากรณ์ของนิพจน์

สแตคสำหรับตัวถูกกระทำ(Operand Stack)

เมื่อพาสเชอร์ของนิพจน์ พาสไปพบตัวถูกกระทำก็จะนำมาเก็บไว้ในสแตคนี้

บัฟเฟอร์สำหรับเก็บโพลิสโนเตชัน(Polish Notation Buffer)

ใช้สำหรับเก็บโพลิสโนเตชันซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ได้จาก exp_par บัฟเฟอร์นี้คือ postfixb ซึ่งมีขนาด 256 ตัวอักษร

3.3.3 การวิเคราะห์ไวยากรณ์ของคำสั่งชนิดกึ่งภาษาไทย

ธรรมชาติ

การวิเคราะห์ไวยากรณ์และการแปลง (Translation) คำสั่งชนิดนี้ ทำโดยโปรแกรมชื่อ csent

ขั้นตอนการวิเคราะห์ไวยากรณ์ของคำสั่งชนิดนี้

1. ในการวิเคราะห์นี้ จะสนใจเฉพาะหน่วยคุณสมบัติเท่านั้น

2. เริ่มโดยการค้นหาค่าเฉพาะ ทุกค่าที่มีอยู่ในคำสั่งและบันทึก ชนิด จุดตั้งต้น จุดสิ้นสุดเอาไว้ในตารางบันทึกตำแหน่งของค่าเฉพาะ เมื่อค้นหาค่าเฉพาะ ได้จนหมดแล้วจะใส่อักขระสิ้นสุด (Null-terminated) เอาไว้ท้ายค่าเฉพาะค่า สุกสุดท้าย เพราะจะไม่สนใจคำสั่งในส่วนที่เหลือ ถ้าไม่พบค่าเฉพาะถือว่าคำสั่งไม่ถูก ต้องจะเลิกทำงาน ถ้าพบไปทำต่อข้อ 3 (หน้าที่ในการค้นหาเฉพาะทำโดย โปรแกรมชื่อ `sdatval()`)

3. จัดค่าแฟล็กและตัวแปลต่าง ๆ ให้มีค่าเริ่มต้น (Initialize)

4. ค้นหาเชื่อมชนิดที่ 1 ถ้าพบจะตัดส่วนของประโยคที่อยู่ด้านหน้าทิ้ง ไป รวมทั้งคำชนิดนี้ด้วย งานนี้ทำโดยโปรแกรมชื่อ `conj` ถ้าไม่พบคำเชื่อมชนิดนี้ ไปทำข้อ 5 ถ้าพบไปทำข้อ 8

5. ค้นหาสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง ถ้าพบตัดส่วนของประโยคที่อยู่ ด้านหน้าทิ้งไปรวมทั้งคำชนิดนี้ด้วย งานนี้ทำโดยโปรแกรม `pronoun`

6. ค้นหากริยาสกรรมชนิดที่ 1 ถ้าพบตัดประโยคด้านหน้าทิ้งไป งาน นี้ทำโดยโปรแกรม `tv1`

7. หาคำสรรพนามใช้ถามทุกค่าที่มีอยู่ ตัดส่วนของประโยคด้านหน้า ทิ้งไป รวมคำสรรพนามใช้ถามตัวสุดท้ายด้วย งานนี้ทำโดยโปรแกรม `itg`

8. ส่วนต่อจากนี้ไปเป็นการวิเคราะห์หน่วยคุณสมบัติ เริ่มโดยการค้น หา (scan) เขตข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ในคำสั่งและทำการบันทึกชนิด จุดตั้งต้นและจุด สิ้นสุดเอาไว้ใน ตารางบันทึกตำแหน่งของชื่อเขตข้อมูล งานในข้อนี้เป็นหน้า ที่ของ `fldscan`

9. เริ่มหาว่าเขตข้อมูลไหนที่อยู่ใกล้ค่าเฉพาะมากที่สุด โดยการตรวจ ค้นจากตารางบันทึกตำแหน่งของชื่อเขตข้อมูล โดยหาเขตข้อมูลที่มีจุดสิ้นสุด (fend) มีค่าใกล้จุดตั้งต้นของค่าเฉพาะมากที่สุด งานเหล่านี้ทำโดย `fsearch` ในกรณี ที่ไม่มีเขตข้อมูลที่อยู่หน้าค่าเฉพาะเลย ให้ถามผู้ออกคำสั่งว่าค่าเฉพาะนี้หมายถึง เขตข้อมูลไหน โดยการเรียก `askf` เมื่อได้ชื่อเขตข้อมูลมาแล้วก็ย้ายเข้าไปไว้ใน บัฟเฟอร์ ชื่อ `tbuf`

10. ค้นหาปฏิเสธ 'ไม่' ถ้าพบให้เซตแฟล็ก `negf` ให้มีค่าเป็น 1 งานนี้ทำโดย โปรแกรมชื่อ `negs`

11. ค้นหากริยาเปรียบเทียบ ทำการค้นไม่เกินจุดตั้งต้นของค่าเฉพาะ โทศเคนของค่ากริยาเหล่านี้คือตัวดำเนินการ (Operator) กรณีไม่พบให้จัดตัวดำเนินการที่เหมาะสมให้ โดยดูจากชนิดของค่าเฉพาะ ถ้าเป็นชนิดอักขระ ให้ใช้ตัวดำเนินการ '\$' ถ้าเป็นตัวเลขใช้ '=' และถ้า negf มีค่าเป็น 1 จะใช้ตัวดำเนินการที่เป็นนิเสธแทน เมื่อได้ตัวดำเนินการมาเรียบร้อยให้หน้าไปไว้ในบัฟเฟอร์ งานทั้งหมดนี้ทำโดย comps

12. ย้ายค่าเฉพาะไปไว้ในบัฟเฟอร์

13. ถ้าค่าเฉพาะยังไม่หมดบันทึกชนิดของค่าเฉพาะค่าเก่าไว้ในตัวแปร odtyp และ ค้นหาเชื่อมชนิดที่ 2 โดยโปรแกรม logs ถ้าไม่พบให้ใช้ค่าเชื่อม 'และ' และย้ายค่าเชื่อมที่ได้ไปไว้ในบัฟเฟอร์ ถ้าค่าเฉพาะหมดแล้วไปที่ข้อ 15

14. ทำการเลือกเขตข้อมูลที่เหมาะสมโดยโปรแกรม fseach แล้ววนกลับไปข้อ 10

15. ทำการย้ายคำสั่งในบัฟเฟอร์ซึ่งอยู่ในรูปคำสั่งชนิดไวยากรณ์ไม่ขึ้นกับเนื้อหาไปไว้ในบัฟเฟอร์ของคำสั่งชนิดไวยากรณ์ไม่ขึ้นกับเนื้อหาชื่อ qbuff

16. เรียกโปรแกรม list ซึ่งทำหน้าที่วิเคราะห์และทำงานตามคำสั่ง '!แสดง'

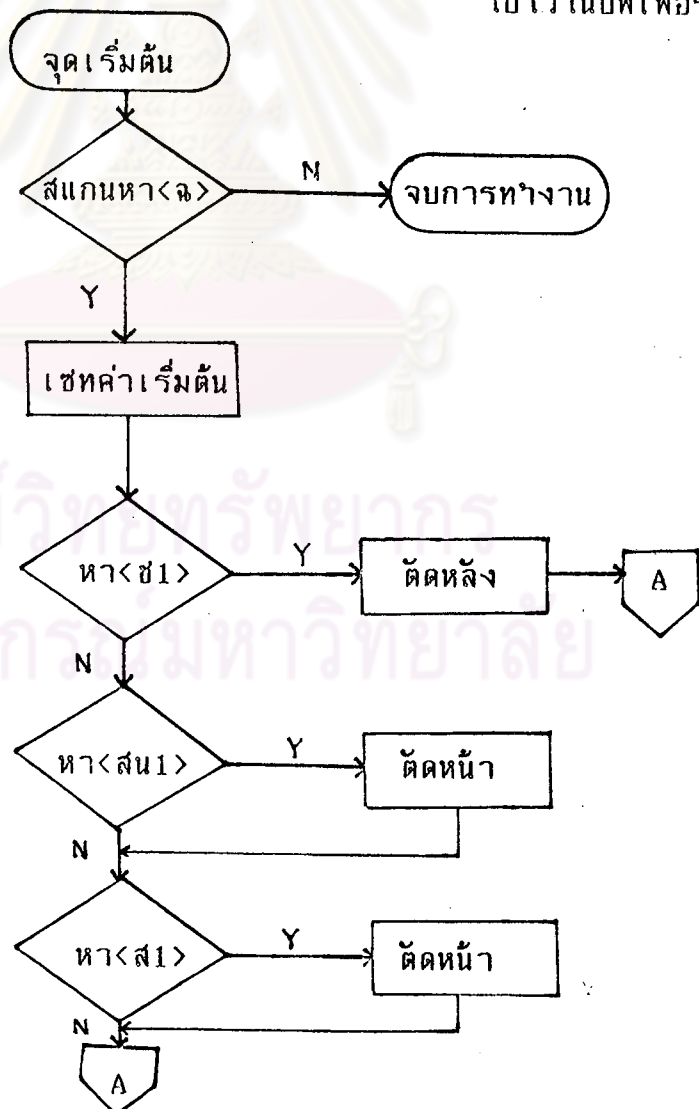
17. จบการทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

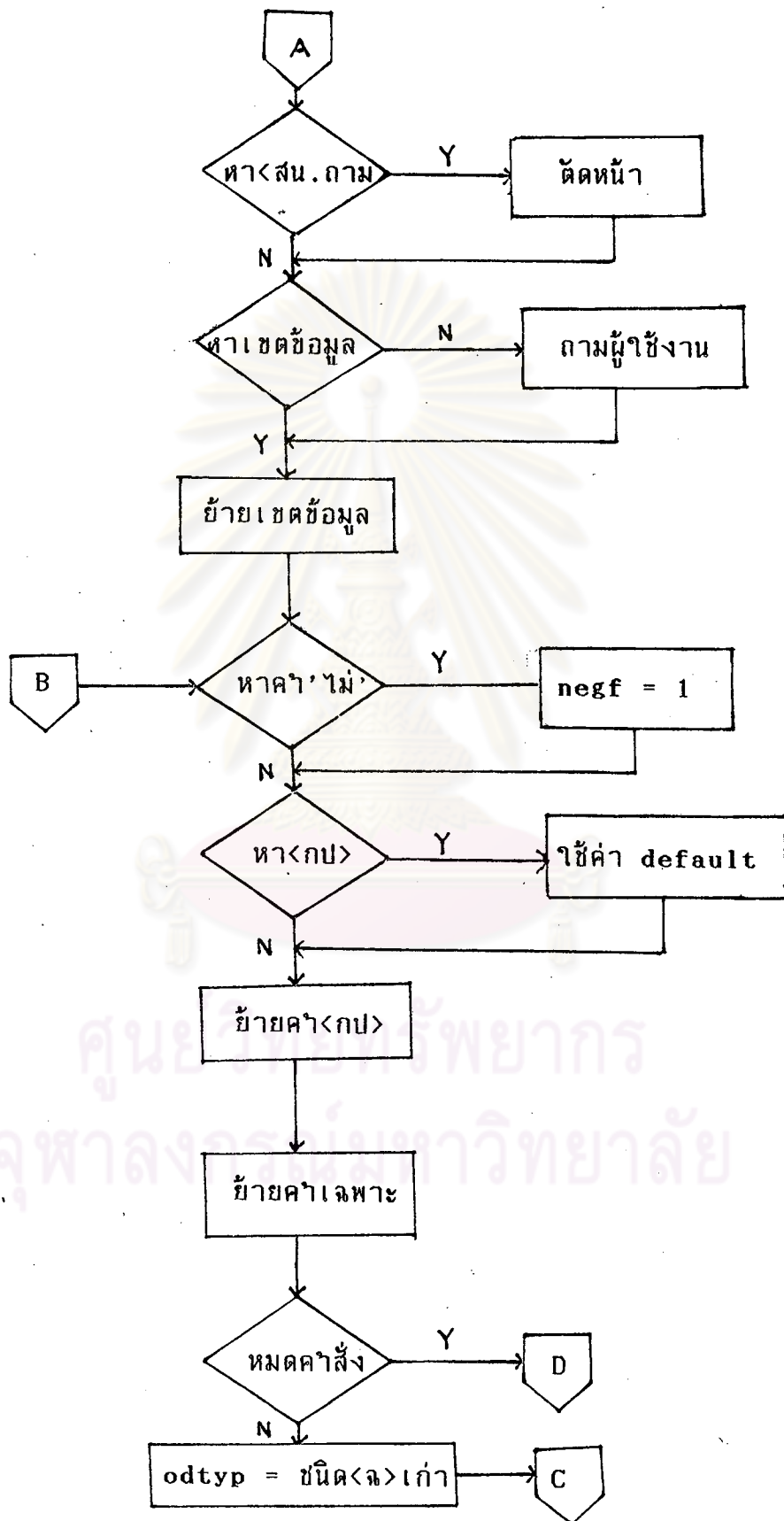
ขั้นตอนการทำงานของ csent แสดงได้ด้วยผังงานดังนี้

เครื่องหมายที่ใช้

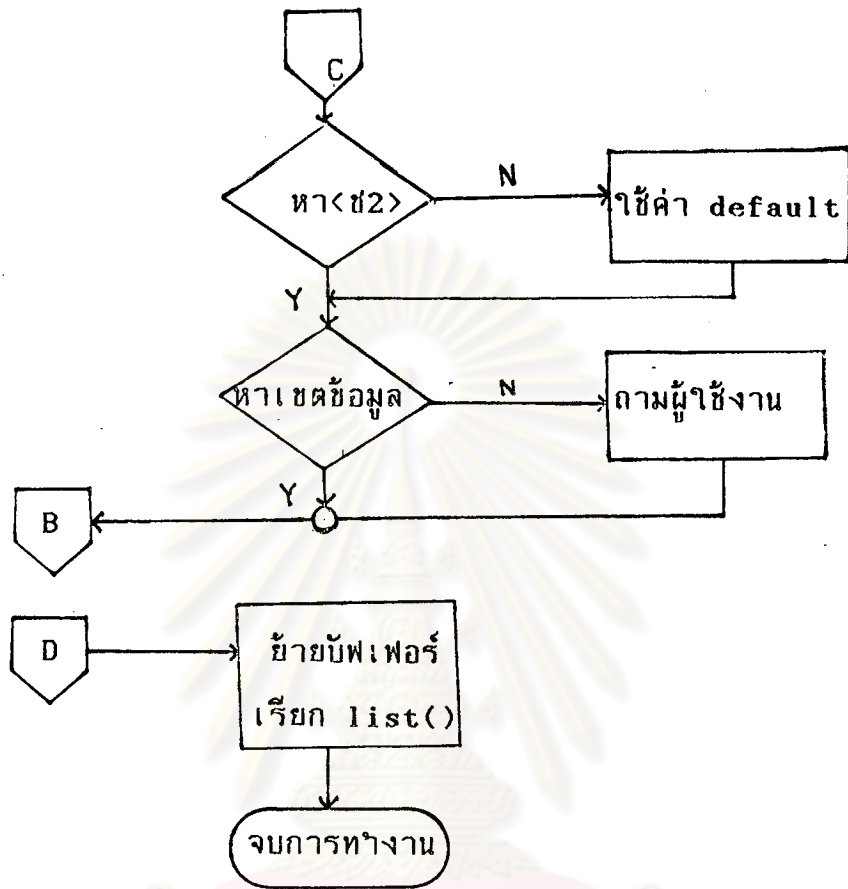
<จ>	= ค่าเฉพาะ	<ช2>	= ค่าเชื่อมชนิดที่2
<สน1>	= ค่าสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง	ตัดหลัง	= ตัดส่วนหลังของประโยค
<ช1>	= ค่าเชื่อมชนิดที่หนึ่ง	ตัดหน้า	= ตัดส่วนหน้าของประโยค
<ส1>	= ค่าสรรกริยาชนิดที่1	หาเขตข้อมูล	= หาเขตข้อมูลที่อยู่หน้า<จ>
<สน.ถาม>	= ค่าสรรพนามใช้ถาม	ย้ายเขตข้อมูล	= ย้าย(move)เขตข้อมูลไปไว้ในบัฟเฟอร์
<กบ>	= ค่ากริยาเปรียบเทียบ		

ผังงานที่ 3.1 ผังการทำงานของ csent

ผังงานที่ 3.1 ผังการทำงานของ csent(ต่อ)

ผังงานที่ 3.1 ผังการทำงานของ csent (ต่อ)

3.3.4 หน่วยปฏิบัติการตามคำสั่ง

ภายหลังจากที่พาสเซอร์หลัก (Main Parser) ซึ่งเป็นโปรแกรมหลักชื่อ main ทำการค้นหาคำสั่งสำคัญโดยใช้ stoke จะได้โทเคนของคำสั่งสำคัญตัวแรกของคำสั่ง จากนั้นนำโทเคนที่ได้ไปใช้ในการเรียกหน่วยปฏิบัติการตามคำสั่ง โดยเรียกโปรแกรมชื่อ go ทำหน้าที่ในการเรียกหน่วยปฏิบัติการตามคำสั่ง ถ้าไม่พบคำสั่ง ก็จะไปเรียกหน่วยปฏิบัติการตามคำสั่งของคำสั่งชนิดกึ่งภาษาธรรมชาติซึ่งคือ csent

ในหน่วยปฏิบัติการตามคำสั่งแต่ละหน่วยนั้น จะทำหน้าที่ในการพาสคำสั่งส่วนที่เหลือ และทำงานตามคำสั่งนั้นด้วย

ต่อไปนี้เป็น ตารางแสดงให้เห็นว่าคำสั่งอะไร ทำงานโดยใช้หน่วยปฏิบัติการชื่ออะไร

คำสั่ง	หน่วยปฏิบัติการตามคำสั่ง
เลิก	quit
สร้าง	create
เปิดแฟ้ม	use
เพิ่ม	append
!แสดง	list
แก้ไข	edit
ลบ	del
ลบแฟ้ม	delf
สำเนา	copy
รายงาน	report
ไป	go_to
ปิดแฟ้ม	close_fil
ลบจอ	clear
ช่วยด้วย	help

ตาราง 3.3 ตารางแสดงหน่วยปฏิบัติการ

3.3.5 หน่วยจัดการอุปกรณ์รับและส่งข้อมูล

หน้าที่ของงานในหน่วยนี้เกี่ยวข้องกับการรับและส่งข้อมูล ออกทางอุปกรณ์รับส่งข้อมูล ได้แก่ แป้นพิมพ์ จอภาพ และ เครื่องพิมพ์ แบ่งงานหน่วยย่อยๆ ได้ดังนี้

1. การรับและแก้ไขข้อมูลแบบรับทีละบรรทัด (Line Input) โดยอาศัยจอภาพและแป้นพิมพ์
2. การรับ การแก้ไขข้อมูลในลักษณะเต็มจอภาพ (Full-screen Input) โดยเราสามารถเลื่อนเคอร์เซอร์ไปยังตำแหน่งที่เราต้องการได้ทุกทิศทาง
3. การแสดงผลออกทางเครื่องพิมพ์
4. การลบจอภาพ

ในการรับข้อมูลที่เป็นภาษาไทยทั้งแบบทีละบรรทัด และแบบเต็มจอภาพนั้น เนื่องจากการเก็บอักขระไทยเอาไว้ในบัพเพอร์ใช้วิธีการเก็บแบบอยู่ในบรรทัดเดียวกันหมด ถ้าเราไม่มีไวยากรณ์ในการบังคับการเก็บลำดับตัวอักขระไว้ในบัพเพอร์หรือในจานแม่เหล็กแล้ว อาจส่งผลทำให้เกิดความผิดพลาดในการนำข้อมูลไปใช้งานต่อไป

ไวยากรณ์สำหรับการจัดลำดับตัวอักขระไทยที่รับจากแป้นพิมพ์

เนื่องจากตัวอักขระไทยประกอบด้วยกลุ่มตัวอักขระ 3 ชนิด ได้แก่ พยัญชนะ สระ และ วรรณยุกต์ และการเก็บตัวอักขระไว้ในหน่วยความจำของเครื่องหรือเก็บไว้ในจานแม่เหล็ก เก็บอยู่ในบรรทัดเดียวกันหมด ดังนั้นลำดับในการเก็บตัวอักขระ จะส่งผลกระทบต่อการใช้งานข้อมูลที่เป็นตัวอักขระไปใช้งานเกี่ยวกับ การค้นหรือการเปรียบเทียบตัวอักขระ เราแบ่งตัวอักขระตามชนิดและตำแหน่ง ดังนี้คือ

1. กลุ่มตัวอักษรที่เป็นวรรณยุกต์
2. กลุ่มตัวอักษรที่เขียนอยู่ในบรรทัดเดียวกันกับพยัญชนะ ได้แก่ พยัญชนะ สระบางตัว (เ แ ำ ใ) และตัวอักษรทุกตัวในภาษาอังกฤษ
3. กลุ่มตัวอักษรที่เป็นสระซึ่งอยู่ส่วนล่างของพยัญชนะ
4. กลุ่มตัวอักษรที่เป็นสระซึ่งอยู่ส่วนบนของพยัญชนะ

ในการรับตัวอักษรชนิดต่างๆมาจากแป้นพิมพ์ ถ้าหากลำดับตัวอักษรที่รับเข้ามาไม่ถูกต้อง หลักในการแก้ไขปัญหามีอยู่สองทางคือไม่ยอมรับตัวอักษรที่ลำดับไม่ถูกต้อง หรือแก้ไขลำดับให้ถูกต้องถ้าทำได้ ถ้าทำไม่ได้ก็ไม่ยอมรับ สำหรับในวิทยานิพนธ์นี้จะใช้วิธีการแรกคือไม่ยอมรับตัวอักษรที่ผิดลำดับ

ไวยากรณ์ลำดับของตัวอักษรที่ยอมรับได้มีดังนี้

1. <ลำดับ>	-->	<ต้น><ตาม>	{ <2> }
2. <ต้น>	-->	<2>	{ <2> }
3. <ตาม>	-->	<ตาม1>	{ <1> ; <2> }
	-->	<ตาม2><ตาม1>	{ <3> ; <4> }
4. <ตาม1>	-->	<1>	{ <1> }
	-->	<null>	{ <2> }
5. <ตาม2>	-->	<3>	{ <3> }
	-->	<4>	{ <4> }
6. <1>	-->	ตัวอักษรประเภทที่ 1	
7. <2>	-->	ตัวอักษรประเภทที่ 2	
8. <3>	-->	ตัวอักษรประเภทที่ 3	
9. <4>	-->	ตัวอักษรประเภทที่ 4	

ตัวอย่างลำดับตัวอักษรที่ถูกต้อง

ก น

ณ ก

ท ๙

ส ๒

ตัวอย่างลำดับตัวอักษรที่ไม่ถูกต้อง

ท ๙

ส ๒

กฎของตัวอักษรไทยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมบรรณาธิกรภาษาไทย

งานแก้ไขหรือรับข้อมูลจากจอภาพนับเป็นงานสำคัญส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับงานจัดการฐานข้อมูล โปรแกรมที่ทำหน้าที่นี้คือโปรแกรมบรรณาธิกร(Editor) ซึ่งทำหน้าที่รับและแก้ไขข้อมูลในแบบเต็มจอ โปรแกรมบรรณาธิกรทำงานหลักอยู่สองอย่างคือการเลื่อนเคอเซอร์ (Cursor) และการรับ การแก้ไขการลบข้อมูล เนื่องจากการทำงานเกี่ยวข้องกับตัวอักษรไทย เพื่อความสะดวกในการเขียน โปรแกรมจึงได้กำหนดกฎเกี่ยวกับตัวอักษรที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมบรรณาธิกรดังนี้

1. ชุดตัวอักษรหรือรหัสพิเศษที่อยู่ทางซ้ายมือของเคอเซอร์เราเรียกว่าไวยากรณ์ทางซ้าย(Left Grammar = Lgram) แบ่งออกเป็น 7 ชนิดดังนี้

- 1.<L1> --> รหัสที่บอกว่าเป็นจุดตั้งต้นของตัวอักษร(Top of Text)
- 2.<L2> --> <2><1>
- 3.<L3> --> <2>
- 4.<L4> --> <3>
- 5.<L5> --> <4>
- 6.<L6> --> <3><1>
- 7.<L7> --> <4><1>

ไวยากรณ์ทางซ้ายใช้ประโยชน์สำหรับการเลื่อนเคอร์เซอร์ไปทางซ้าย การลบตัวอักษรโดยลบจากอักขระทางซ้ายของเคอร์เซอร์ การแทรกหรือการเพิ่มตัวอักษร

2. ชุดตัวอักษรหรือรหัสพิเศษที่นับจากเคอร์เซอร์ไปทางขวามือ เราเรียกว่าไวยากรณ์ทางขวา(Right Grammar) แบ่งออกเป็น 7 ชนิด ดังนี้

- 1.<R1> --> รหัสที่บอกว่าเป็นจุดสิ้นสุดข้อความ(End of Text)
- 2.<R2> --> <2><1>
- 3.<R3> --> <2><2>
- 4.<R4> --> <2><3><2>
- 5.<R5> --> <2><4><2>
- 6.<R6> --> <2><3><1>
- 7.<R7> --> <2><4><1>

ไวยากรณ์ทางขวาใช้ประโยชน์สำหรับการเลื่อนเคอร์เซอร์ไปทางขวา การลบตัวอักษรที่อยู่ ณ ตำแหน่งของเคอร์เซอร์

3. ในกรณีการเพิ่มตัวอักษร จากด้านท้ายสุดของข้อความ (End of Text) หรือการแทรกตัวอักษร ชุดตัวอักษรที่เกิดขึ้นคือ ไวยากรณ์ทางซ้ายและชนิดของตัวอักษรที่รับเข้ามาใหม่เราจะเรียกชุดอักขระชนิดนี้ว่าไวยากรณ์เพิ่มข้อมูล(Data entry grammar) เป็นดังนี้

- 1.<D1> --> <L1><2>
- 2.<D2> --> <L3><1> ; <L3><4> ; <L4><1>
- 3.<D3> --> <L2><2> ; <L3><2> ; <L4><2> ; <L5><2> ;
<L6><2> ; <L7><2>
- 4.<D4> --> <L3><3>
- 5.<D5> --> <L5><1>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย